

ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Стенографски дневник

НА

105. заседание

Сряда, 15 октомври 1947 г.

(Открито в 15 ч. 45 м.)

Председателствувал подпредседателят Райко Дамянов. Секретар Тодор Тихолов.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		3) за допълнение на чл. 16 от закона за защита на народната	
Отпуски	567	власт. (Първо четене)	573
Законопроект	567	4) за изменение и допълнение на закона за наказателното съ-	
По дневния ред:		допроизводство. (Първо четене)	574
Законопроекти: 1) за адвокатите. (Приключване разискванията)	567	5) за разрешаване на Русенското градско общинско управ-	
Говорили: Атанас Минков	567	вление да сключи заем от Института за обществено осигу-	
Тячо Даскалов	569	ряване в размер на 100.000.000 лв. за строеж на работни-	
М-р Ради Найденов	571	чески жилища. (Първо и второ четене)	574
2) за изменение и допълнение на закона за българското по-		Дневен ред за следващото заседание	575
дачество. (Първо четене)	573		

Председателствуваш Райко Дамянов: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Обявявам заседанието за открито.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители: Александър Ковачев, Ангел п. Илиев, Андрей Михайлов, Асен Чапкънов, Атанас Биволарски, Атанас Минков, Атанаска Георгиева, Борис Николов, Борис Тасков, д-р Васил Ханджиев, Васил Караджов, Васил Милушев, Веселин Дашин, Вера Калашка, Георги Генев, Георги Миндев Хайдутков, Георги Михайлов Добров, Горан Ангелов, Грую Папукчиев, Деню Попов, Димитър Райков, Димитър Чорбаджиев, Димитър Милков, Димитър Паунов, Димитър Панайотов, Димитър Стоичков, Диню Тодоров, Дойчо Чолаков, Дочо Шипков, Евлогий Алексков, Екатерина Аврамова, Емилия Живкова, Желю Иванов Тончев, Желязко Стефанов, Живко Живков, Запrian Ташев, Иван Димитров, Иван п. Димитров, Иван Евтимов, Иван Попов, Иван Делев, Йордан Петков, Йордан Попов, Кирил Клисурски, Коста Лулчев, Коста Кожухаров, Костадин Диклиев, Кръстю Стойчев, Кръстю Добрев, Любен Гумеров, Людмил Стоянов, Макра Гюлева, Марин Маринов, Мата Тюркеджиева, д-р Минчо Нейчев, Недялка Душкова, Никола Мичев, Никола Павлов, Пело Пеловски, Петър Бомбов, Петър Запrianов, Петър Ковачев, Петър Пошиванов, д-р Петър Попов, Сава Дълбоков, Спас Николов, Стела Благоева, Стойчо Рамков, Стойно Гяуров, Стою Неделчев, Стоян Гюров, Стоян Попов, Стоян Павлов, Таню Цолов, Титко Черниколев, Тодор Атанасов, Тодор Павлов, Тодор Янков, Христо Джонджоров, Цветан Капитанов, Цола Драгойчева, Черню Николов, Юсеин Шюлев, Юсеин Еминов, Янчо Георгиев и Янко Марков)

Председателството е разрешило отпущ на следните г-да народни представители: Ангел п. Илиев — 4 дни, Асен Бозаджиев — 3 дни, Бочо Илиев — 2 дена, Васил Караджов — 3 дни, Васил Милушев — 1 ден, Вийда Димитрова — 4 дни, Димитър Греков — 10 дни, Димитър Паунов — 1 ден, Драган Петров — 1 ден, Екатерина Аврамова — 7 дни, Иван Тренчев — 1 ден, Йордан Петков — 3 дни, Крум Кюлявков — 12 дни, Матда Тошкова — 1 ден, Никола Ялев — 6 дни, Павел Цолов — 1 ден, Петър Ковачев — 5 дни, Стамо Камаринчев — 1 ден, Стойчо Рамков — 1 ден, Стою Неделчев — 3 дни, Стоян Гюров — 4 дни, Стоян Павлов — 6 дни, Таню Цолов — 6 дни, Тодор Живков — 2 дена, Цветан Капитанов — 2 дена, Черню Николов — 4 дни, Янчо Георгиев — 3 дни, Янко Димитров — 4 дни и Янко Комитов — 6 дни.

Народният представител Спас Николов иска 20 дни отпущ по болест. Прилага медицинско свидетелство. Които са съгласни да му се разреши исканият отпущ, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

В бюрото е постъпил от Министерството на железниците, пощите и телеграфите законопроект за изменение и допълнение на закона за пощите, телеграфите и телефоните.

Ще се раздаде на г-да народните представители и ще бъде поставен на дневен ред.

Продължаваме дискусията по точка първа от дневния ред?

Първо четене на законопроекта за адвокатите.

Има думат народният представител Атанас Минков.

Атанас Минков (зв): (От трибуната) Уважаеми народни представители и народни представители! Представеният ни от министъра на правосъдието законопроект за адвокатите далеч надхвърля рамките на професионалните интереси на адвокатите. Той е един законопроект от важно естество, свързан с органическото устройство на нашата държава, защото е непосредствено свързан с закона за съдоустройството. От самите мотиви на г-н министъра на правосъдието е видно, че адвокатите се явяват като помощници на правосъдието, че те са една професия, която не гони само свои лични професионални интереси, а е извикана да изпълнява една държавническа роля, да изпълнява една важна задача в нашето правораздаване — да съдействува на съда за издирване на истината, да могат правилно да се прилагат законите и да могат правилно да бъдат защитавани интересите на гражданите. Като така този законопроект заслужава едно по-голямо внимание не само от страна на адвокатите, но и от цялата българска общественост, защото се касае до нейни важни и съществени интереси.

Уважаеми г-жи и г-да народни представители! Аз искам тук да отбия едно поюзрение, какво с настоящия законопроект правителството на Отечествения фронт иска да ограничи правата на адвокатите и да засегне техните интереси. Напротив, както от мотивите към законопроекта, така и от неговата същина — разбира се, не са изключени поправки в подробностите — е видно, че главните мотиви, които са ръководили създателите на този законопроект, е да се издигне адвокатската колегия до необходимата висота, за да бъде тя един истински помощник на правосъдието, да може тя да изпълнява своята важна социална функция при най-благоприятни условия както за нея, така и за обществото. Явно е, че се е целило да се издигне престижът на самата адвокатура както в обществото, така и пред съдиите, пред които адвокатите се явяват като помощници в техните функции.

Като израз на това начало ние виждаме, че в законопроекта са прокарани ред положения, които отделят адвоката от другите съсловия и изтъкват неговото значение и неговата социална функция. За упражнението на другите професии не се искат такива ригурозни условия, каквито виждате в постановленията на членове 1 и 2 от законопроекта за адвокатите. За да може известно лице да бъде адвокат, да може да изпълнява тази висока и благородна функция, се изискват качества, които не се изискват от обикновените граждани при упражнението на тяхната професия, не се изискват даже и от обикновените други органи на публичната власт, а се искат от лицата, които изпълняват една висока, благородна и достатъчно деликатна функция, каквито са съдиите.

В чл. 2 особено е предвидено, че адвокати не могат да бъдат лица, които са осъдени за престъпления от общ характер, обявени в несъстоятелност, лицата, които заемат държавна или автономна служба, търговците или търговските пълномощници и т. н. Значи, от адвокатите се искат специални условия, които правят адвокатската професия една професия, тъй да се каже, благородна, една професия, която изпълнява една деликатна мисия в нашия обществен живот. Това е не само у нас. Аз няма да се простирам върху законодателството на другите страни. Ще посоча само една страна, която е близко до нас, която ние всички уважаваме и чийто примери в живот ние постоянно посочваме, Това е Съветският съюз. В Съветския съюз, особено с последните законоположения, адвокатурата е поставена на една висота, която заслужава завистта

на много културни страни. Адвокатите там са поставени в крайно благоприятни условия както да развиват своята работа като помощници на правосъдието, така и за тяхното съществуване и не остава нищо друго, освен ние да следваме техния пример. И доколкото този законопроект следва примера на устройството на адвокатурата в Съветския съюз, дотолкова този законопроект отговаря на възжеланията на адвокатурата и на очакванията на българската общественост.

Доколко в законопроекта са отразени тези грижи, да се издига адвокатурата на една голяма висота, да се гарантира материалното спокойствие на адвоката, личи от основните му положения. Аз се сприях върху постановленията на членове 1 и 2, които ограничават достъпа до адвокатурата даже на лица, които могат да заемат всякаква друга професия и да упражняват всякаква друга държавна функция, с изключение на съдийската. В това отношение адвокатите са приравнени със съдните.

Второто положение в законопроекта, което издига адвокатурата и посочва нейната социална роля, това са постановленията за устройството на така наречените адвокатски колективи. Постановленията на членове 30 до 38 включително уреждат устройството на адвокатските колективи, които са една новост в нашия обществен живот. Досега, уважаеми г-жи и г-да народни представители, адвокатската колегия по начало беше еднолична. За да се подчертае социалната роля на адвоката, за да се подчертае, че той е един истински помощник на правосъдието, за да се подчертае, че неговата професия не е само източник на доходи, за да може идеята за социалната солидарност по-лесно да бъде проявена от самата адвокатурата, създадени са така наречените адвокатски колективи. Тези колективи не са принудителни в смисъл, че адвокатът трябва да влезе в един колектив не по своя воля. Предоставено е пълно право на адвоката да влезе в който ще колектив. Само тогава, когато известен адвокат, по една или друга причина, не е приет в даден колектив, дава му се право да иска вмешателството на адвокатския съвет да бъде включен в този колектив. Това по начало е добро, защото нито един адвокат няма да остане на улицата без да може да упражнява своята професия при наличността на чл. 30 от законопроекта за адвокатите, който не позволява на който адвокат да упражнява своята професия, ако не е член на някой колектив, с изключение на тези адвокатски колекции, които имат по-малко от 6 адвокати, а такива колекции са едва няколко в нашата Народна република. По начало всички адвокати трябва да влязат в колективите.

Така както е постановено в законопроекта устройството на колективите, то не съдържа нищо, което може да буди съмнение в нас и да предизвика каквито и да е възражения от страна на сериозните адвокати, които гледат на своята професия като на едно благородно призвание, а не на една професия само за печалба. Защото принципите на личната, индивидуалната оценка и на свободния избор на адвоката, който в Съветския съюз, така също и у нас, при новите колективи, са запазени; клиентът може да посочи свободно на секретаря на колектива лицето, което той предпочита да бъде негов защитник. Това е уредено в постановленията на закона.

Това обаче, което, според мене, заслужава по-сериозно внимание адвокатите, като адвокати, които имат престиж, право или и на членовете на комисията, когато ще се оформи окончателно редакцията на законопроекта, е увеличението на цената, която клиентът се задължава да даде в случай на свободен избор на адвоката, в полза на кого да отиде, на колектива или на адвоката, който е избран.

Министър Ради Найденов: Или нещо средно.

Атанас Минков (зв): Или нещо средно — съгласен съм, г-н министре. Защото подозирам, че лицата, които са изтъкнати като именити адвокати, като адвокати, които имат престиж, право или криво, така са си го спечелили, или със своите знания са си го спечелили, ще бъдат претоварени с много работа. Има се опасност, в един колектив, в който влизат адвокати с особени познания, или адвокати, които са с име, и адвокатите начеващи, първите да бъдат претоварени с работа, а другите членове на колектива да бъдат поставени в деликатното положение никой да не ги иска, защото е недопустима интервенцията на секретаря на колектива, когато един клиент се яви и посочи лицето, на което възлага доверието си да го защитава. Това начало е прокарано и в устройството на адвокатурата в Съветския съюз, където са схващали, че работата на адвоката е чисто индивидуална, чисто интелектуална и се дава право на лицето, което търси правната помощ, да посочи адвоката по предпочитание.

Аз смятам, че ще трябва да се направят известни поправки в това положение, за да не би другите адвокати в колектива, които имат име или са начеващи, да бъдат поставени в деликатното положение да останат без работа. И аз мисля, че Народното събрание ще се съгласи, а и г-н министърът ще приеме, в комисията да се даде една редакция, която да разреши този въпрос в смисъл, щото да се избегне една таква евентуалност.

Другото начало, което издига социалната роля на адвоката и го отделя от другите професии, както подчертах, е, че адвокатът не е един обикновен професионалист — това е постановлението на чл. 39 от законопроекта за адвокатите. В отличие от досегашното положение, в законопроекта е казано: (Чете) „Работата на адвоката е да съдейства за защита на правата и на законните интереси на доверителите си и на лицата, чиято защита му е възложена с оглед на правилното правораздаване.“ В тази си редакция чл. 39 се отличава от редакцията, която имаше в първия проект, който ми беше раздален. Във всеки случай тук се подчертава, че работата на адвоката не е да защитава интересите на своя клиент на всяка цена,

а че той трябва да има пред вид, като върховно начало, че неговата роля при защита интересите на клиента както в гражданския, така и в наказателния процес, е да съдейства да се получи едно правилно правораздаване, т. е. въпросът да се разреши правилно от гледище на истината и на правните норми.

Тук аз ще се отклоня от изказванията на някои от преждеговорившите, които изтъкваха малко пресратно, разширено до невъзможност съдържанието на чл. 39 от законопроекта за адвокатите. Така както говориха някои, изглежда, че адвокатът е дължен, дори във вреда на клиента, да търси чистата материална истина. Това е невъзможно, уважаемо Народното събрание, защото постановлението на чл. 39 от законопроекта забранява на адвоката да издава поверието му при неговата професия тайни на клиента — той може да ги разкрива само тогава, когато се вика за свидетел пред съдилищата. Следователно това подчертано задължение на адвоката, при защитата да действа така, че да подпомогне правилното правораздаване, не може да бъде тълкувано, че адвокатът може да се яви враг на своя клиент, защото, както казах, адвокатът не може да издава тайните на своя клиент. То трябва да се тълкува така, както беше дадено по-казуистично в първия проект на г-н министъра — че адвокатът при защитата на своите клиенти не може да отива до извършване смисъла на законите, до извършване на свидетелските показания, до прибегване до средства, които могат да заблудят съда, т. е. да учи свидетелите да лъжат. Това са ограниченията, които създава постановлението на чл. 39 от законопроекта за адвокатите.

Уважаеми народни представители и представительки! От много хвърляме ниचे движени от благородни подбуждения, се налага повик срещу адвокатите — че те защитават и най-вulgарните, и най-големите престъпници, предатели, лица, които трябва да получат най-строгата санкция на законите. Така погледнат въпросът от тази страна, тѐ са прави. Но когато адвокатът защитава най-вulgарни убийци, най-голям развратник, най-голям престъпник против отечеството си, той не прави това, уважаемо Народното събрание, за да получи пари, не го прави от любов към самия подсъдим, той изпълнява една социална функция, която му се налага императивно от закона. Във всички законодателства — и в съветското — защитата, когато се касе за престъпление от важен характер, е наложителна, обвиняемият трябва да има непременно защитник. В нашето наказателно съдопроизводство, когато едно лице се обвинява за престъпление, което влече смъртно наказание или доживотен строг тъмничен затвор, съдът е длъжен да назначи защитник на този обвиняем, който е извършил такова тежко престъпление, и ако няма, съдът задължава адвокатския съвет служебно да му посочи такъв.

Ето защо адвокатът, когато защитава най-вulgарни престъпници, когато защитава престъпници, които са извършили най-тежко престъпление, той прави това, защото изпълнява една социална функция, защото изпълнява едно повеление на закона, което го има във всички прогресивни и демократични страни, а не го прави от любов към самия подсъдим, или от желание да замислира неговото деяние.

От друга страна, уважаеми народни представители и народни представительки, не всеки път престъплението, когато с тях е свързан съдът, са очертани правилно от гледище на истината. Има случаи на извършено убийство и всички се възмущават от убийца. Когато обаче работата дойде до правосъдието, когато вече обстоятелствата се сложат на подробно обсъждане, може да се намерят мотиви, които да дадат основание както на съда, така и на общественото мнение да измени своята преценка. Колко жан-валжановци са били откривани от нашите съдилища и колко жан-валжановци са били защитавани от нашите прокурори, макар на първо вънрхностен поглед техните действия да са били негодувание в обществото. Може да е извършена кражба, която първоначално да изглежда най-злостна, или убийство, наглед vulгарно, но ако в съда се разкрие, че крадецът е направил това, за да изхрани своите деца или убийството е извършено в защита на семейната чест или на достойнството, безспорно тогава, при такива обстоятелства, престъплението ще бъде разглеждано от друго гледище. И там е ролята на адвоката: да осветли съда да осветли общественото мнение за да може престъпникът да бъде представен в истинския си лик, защото никога обстоятелствата, докато адвокатът не каже своята дума, не са пълно изяснени пред съда. Ето защо това справедливо наглед негодувание в обществото, че се защитават vulгарни престъпници е неоправдано, защото заличата на адвоката е да оголи душевно престъпници и да го представи пред съда така, какъвто си е.

И аз съм убеден, уважаеми народни представители и народни представительки, че нашата адвокатурата в своето голямо болшинство, сравнително с адвокатурите на другите страни, в това отношение седи на една недосегаема висота. Лично аз, уважаеми народни представители и представительки, имам 35-годишна практика като адвокат. От тази 35-годишна практика аз съм бил близо 15 години председател на адвокатския съвет и мога да ви уверя — а това обичам да ви правя, че е във всичките адвокатски съвети — че адвокатския съвет, в отличие от всички други професии, е съставен доста строго и жестоко своите колеги за провинения, които в другите професии се считат за достойнство. Адвокатите са съдени за неспособност, адвокати са съдени за пиянство, адвокати са съдени за избор, адвокати са съдени за недобро държане в обществото, съдени са за най-дребните грешки по отношение интересите на тях, които им са се доверили. Вярно е, че има адвокати, които са се отделили от това общо равнище на висок морал, което има българската адвокатурата, но те будят и нашето възмущение, заедно с това на обществото.

От друга страна, уважаемо Събрание нашата адвокатурата от освобождението досега е била винаги прогресивна — в своето болшинство, не всички. Ние знаем, че още в 1902 г. на първия конгрес

из българските правници, когато те се събраха тук в София, заедно със съдиите, направиха предложение за прашане поздравителна телеграма на княз Фердинанд. И тогава българските адвокати и българските магистрати имаха куража да откажат да изпратят тази телеграма по предложение на нашия голям общественик Найчо Цанов. Ние знаем, че в борбите за българската конституция от 1881 до 1883 г. адвокатите вземаха дейно участие, за да защитят тогавашната търновска конституция, погасена от княз Батемберг по внушение на неговите немски съветници и на българската консервативна партия, и мнозина от тях бяха дадени под съд пред военните съдилища. Ние знаем, че българската адвокатура е давала лица, които водеха борба срещу Стамболовия режим, които водеха борба срещу народнящината, които водеха борба срещу либерала Радославов, които водеха борба срещу пагубната политика в България на тоя, който я хвърли в две национални катастрофи. И ние знаем, че в миналото срещу фашистките режими адвокатското съсловие — както това подчерта тук и уважаемият колега Пашов — е дало най-скъпите, най-ценните жертви и най-многобройните жертви съобразно своята численост за защита правата и свободите на българските граждани, като се има пред вид, че голяма част от българските адвокати, които бяха затваряни, които бяха убивани, които бяха интернирани, бяха хора на голяма възраст, какъвто е уважаемият мой колега г-н Иван Чонос, какъвто е колежата г-н Пашов и много други колеги, които виждам тук в този Парламент.

Ефрем Митев (с): Какъвто е Васил Коларов.

Министър Ради Найденов: Какъвто е Дочо Христов!

Атанас Минков (зв): Г-н министре! Няма защо да смесваме хора като Дочо Христов с общия уровень на нашата адвокатура.

Министър Ради Найденов: В друг смисъл го казвам. Продължете си мислите.

Атанас Минков (зв): От друга страна, г-жи и г-да народни представители, аз искам тук да отхвърля една легенда, че адвокатите са лица с голямо състояние. Кои от адвокатите с име, които ние ги знаем, с малки изключения, са богати хора? Та Александър Радев, който беше гордостта на българската адвокатура, не умря ли беден? Та какво остави Геннадиев, какво остави Димитър Марков, какво остави Найчо Цанов? Та няма един блестящ адвокат като Георги Кабакчиев, когото познавам, остави състояние? Нима нашият уважаем председател на републиката Васил Коларов, който представлява гордост за българската адвокатура и за българските правници, е богат? Общата маса от адвокатите са хора на труда, които изкарват своята прехрана с честен труд и едва ли имат някоя скърпена къщичка, за да не останат децата им на публично попечение. Нима тия адвокати, които са общата маса на българската адвокатура, тия работници, роби на труда, ще трябва да ги смесваме с оная нишожна банда от мошеници, която съществувала във всяка професия!

Г-да и г-жи народни представители! С тия думи аз заявявам от името на парламентарната група на Народния съюз „Звено“, че ние ще гласуваме законопроекта по принцип, защото той е една стъпка напред съобразно сегашните закони и защото той се стреми — обичам да вярвам, че такава са и мотивите на г-н министър — в нашето желание — да издигне българската адвокатура на една недосегаема висота, за да може тя да изиграе своята благородна роля.

Ще ми позволите обаче, като правник и като общественик, да укажа, освен тия посочени от мене неясноти, и други някои положения, които заслужават вашето внимание и това на комисията и на г-н министра при окончателното редактиране на закона.

В чл. 2 от законопроекта е казано, че не могат да бъдат адвокати лицата, които са осъдени за престъпления от общ характер на тъмничен или строг тъмничен затвор. Уважаеми народни представители и представители! Най-напред ние трябва да си изясним какво съдържа това понятие „престъпления от общ характер“. По тоя въпрос има спор. В закона за условното осъждане е казано, че то се прилага за престъпления от общ характер. Кои са престъпленията от общ характер? Дали само тия престъпления, които се преследват от публичната власт, или и други престъпления? Върховният касационен съд и нашата съдебна практика установили, че чл. 1 от закона за условното осъждане се отнася за всички престъпления, били те преследвани по тълба на прокурора, били те преследвани по тълба на частни лица, стига тия престъпления да са посочени в общите наказателни установления в държавата, значи да не са в специалните закони. И аз бих молил, понеже по тоя въпрос има голям спор в нашата правна литература, това понятие „престъпления от общ характер“ да бъде обяснено в комисията.

От друга страна аз бих молил Народното събрание и г-н министър, който е внесъл този законопроект, да бъдат изброени престъпленията, за които адвокатът може да бъде отстранен от изпълнение на своите функции, ако е осъден на тъмничен затвор. Той може да е бил някого, може да се е скарал с кмета, може да е извършил някое обикновено нарушение, например може да е извършил нарушение по чл. 144 от закона за горите, волно или неволно, ещоето по този закон, освен глоба, няма и тъмничен затвор. В такъв случай адвокатът не трябва да бъде лишен от упражняване на своята професия. Това е едно ограничение, което го няма за никой от служителите на публичната власт у нас.

Ето защо аз моля, когато се редактира окончателно този текст, изразът „престъпления от общ характер“ да бъде конкретизиран, да бъде уяснен в своето съдържание, за да не бъде предмет на тълкуване от нашите съдилища, като бъдат изрично упоменати престъпленията, наказуеми с тъмничен затвор, които лиша-

ват адвоката от правото да адвокатства. Вярно е, че не само при наказание строг тъмничен затвор, който се налага за важни престъпления, адвокатът трябва да бъде лишен от правото да бъде адвокат. Има и други престъпления, които се наказват с тъмничен затвор, но които са от такова морално естество, че извършителят им не може да бъде адвокат. Например адвокат, който е извършил кражба, адвокат, който е извършил прелюбодеяние, адвокат, който е извършил измяна и т. н. — такъв адвокат, макар и да е наказан с тъмничен затвор, не може да упражнява своите функции. И аз моля, в комисията чл. 2 да бъде оточен, като бъдат изброени изрично престъпленията, наказуеми с тъмничен затвор, извършването на които лишава адвоката от неговия мандат.

Второто положение в закона, което заслужава корекция — вярвам, че г-н министърът и Народното събрание ще се съгласят с мене — е относително устройството на така наречените дисциплинарни съдилища. По начало, уважаеми народни представители и народни представители, аз не съм против това, в дисциплинарни съдилища за адвокатите да участва един съдия, както не съм и против това, в дисциплинарни съдилища за съдиите да участва и един адвокат. Защото колкото и да имаме в даден момент — г-н министърът може да събере сведения за това — много ригурозни, даже извънредно строги адвокатски съдилища, когато преценяват дейността на своите колеги, ние ще трябва да избегнем възможността да се създаде един така наречен класов съд, един съд, който от професионална солидарност да защитава даже и грешките на своите колеги, които будят обществено негодуване. И затова участието на съдия по принцип в дисциплинарни съдилища за адвокатите не може да бъде отречено. Въпросът е къде да бъде ударенето, т. е., когато ще бъдат съдени адвокати, дали болшинството от състава на дисциплинарни съдилища трябва да бъдат съдии, или трябва да бъдат адвокати.

Както има опасност, уважаеми народни представители и народни представители, да се създаде един професионален, един класов егонизъм, така да се каже, в адвокатите, също така може да има основание, че от съображения на съревнование, от съображения на жармът може съдиите да се увлекат и да наказват адвокатите за престъпления, които не заслужават една строга санкция.

Ето защо аз смятам, че ако искаме да поставим правилно дисциплинарни съдилища и на надлежната висота, ние трябва да се съгласим, дисциплинарният съд да се състои в болшинството си от адвокати и най-много един или двама съдии, както е в дисциплинарни съдилища за всички други професии. Така най-правилно ще се разреши въпросът.

Ефрем Митев (с): Това е правилно.

Атанас Минков (зв): С тия думи аз се спирам върху някои изправления, които трябва да станат в самия закон, за да може да отговори той напълно по съдържанието си на мотивите, които са го предизвикали.

Аз моля почитаемото Народно събрание, както казах в началото, да обрне по-сериозно внимание на този законопроект, да не сметне, че той е само, както мнозина се изразяват, вътрешна работа на адвокатите, да не сметне, че това е един обикновен професионален закон, който урежда професионалните интереси на адвокатите или ги ограничава в същите възможности, а да смята, че този закон урежда една органическа материя, свързана с нашето правораздаване, с нашето съдоустройство, в която работа, в което дело адвокатите са един от сполучливите на българското правосъдие, което седали и се стреми да бъде на една недосегаема висота.

Оттук аз искам да кажа и да подчертая пак, че адвокатската колегия е винаги седяла в своето болшинство на една недосегаема висота. От друга страна аз искам да отхвърля пак инсинуацията, че правителство на Отечествения фронт иска да посегне на свободата и независимостта на адвокатската колегия. Такава мисъл няма нито в мотивите, нито във вътрешното съдържание на самия законопроект.

Отечественият фронт е бил винаги благосклонен към всички хора, които прогресивно мислят и които искрено действуват и желаят да се затвърди нашата Народна република. Отечественият фронт никога не преследва и няма да преследва от любов към изкуството. Отечественият фронт няма никакъв садизъм да си отишва на своите врагове. Отечественият фронт има само едно желание: в своята политика, в своята практика винаги да не печели врагове, а да печели само приятели. И ако някой, въпреки тия добри чувства на Отечествения фронт, открие фронт на Народната република, винаги няма да бъде на Отечествения фронт, а ще бъде негов, че в такива скоблими моменти, когато ние трябва да затвърдим своята република, когато ние трябва да затвърдим нашата държава и да я закрепим като един дясен член в общото славянско семейство, той се явява враг на своя народ. (Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ Райко Дамянов: Има думата народният представител Тачо Даскалов.

Тачо Даскалов (к): (От трибуната. Посрещнат с ръкоплескания от мнозинството) Г-жи и г-да народни представители! Въпросът за законопроекта за адвокатите е въпрос за право, е въпрос за Отечествения фронт. Отначало при разискванията се събудиха въпроси от материално естество, професионално естество, обаче, като се позаблосчиме малко така, веднага намерихме основата — именно право.

Но позволете ми да поставя въпроса: що е право? По този въпрос Кант се надсмива над правническите философи, че дълго време си чупеха главите и не можаха да дадат една правна дефиниция

на това, що е право. Не можеше другояче да бъде, защото правни-ците-философи излизаха от една фалшива гледна точка — идеали-стическата. За тях правото е абсолютен, е едно изражение на абсо-лютен дух, който така някак си предвечно е съществувал и в края на краищата, щом влезе в допир с формите на живота, се открита-лизират правните норми, общата сума на които дава правото.

Че правото е резултат на обществени отношения, че то е една надстройка идеологична — такава мисъл беше далеч от правниците философи идеалисти. Че съществува римско право, средновековно право, феодадно право, германско право, че при различните обще-ствени отношения по различни начини се съчетават правните норми — това са неща, които бяха чужди на правниците философи.

А животът се изменя, животът тече, нови форми, нови отноше-ния се създават. През времето на средновековието селяните под-палиха в чифлиците на бароните божественото им право и то изпе-тели. Дойде Френската революция. Дойде големият документ — декларацията за правата на човека. Буржоазията си създаде ново право въз основа на новите обществени отношения, на новите форми на живота. Това буржоазно право беше като баржада, която охраняваше нейните интереси, класови и себични. Издигна се в култ не-прикосновеността на свещената частна собственост.

Но в някои страни и туй право не беше вековечно. И то се съ-бори. Дойде пролетарското право чрез Октомврийската революция в Съветския съюз.

Искам с това да ви кажа, че нямаме вечни истини, нямаме вечни правни норми. Всичко тече, всичко се изменя.

И ако аз правя този кратък увод, правя го в тази връзка, да се попитаме станаха ли някакви изменения в нашия обществен живот, имаме ли някаква промяна? Само онзи, който е спял или който гледа с черните очила на реакцията, той не може да види тези дълбоки коренни изменения, които станаха в нашите обществени отношения, в нашия живот.

В нашата конституция, гласувана на първо четене, е казано, че трудът господствува, трудът става фактор във всичките отноше-ния, във всичките наши порядки, било то юридически, било то поли-тически, било то стопански и пр. Нови фактори излязоха на ар-ената, които нареждат и съдействуват за изграждането на Народната република. Това са работниците, това са селяните, това са младе-жите, това са жените. Ние имаме дълбока промяна. Имам едно сеп-темврийско въстание, което се яви като завършек на дългите десе-тилетни кървави борби и жертвите, които българският народ даде.

Нещо повече — и това е най-важното — ще кажа: създава се нова психология на българския народ; нови понятия вече изникват на сцената; имаме удърничество, съревнование, бригади; имаме двегодишен стопански план. Това са нови неща, веднага нахлули в живота ни. И безспорно е, че правото, правните норми ще трябва да дадат едно отражение на тази нова струя, която се понася в са-мия живот.

В тази връзка ще трябва да кажем, че нашите адвокати, нашата адвокатура ще трябва с ново лице, с нов поглед да се обърне към тия неща, които са се изменили в самия живот.

Тук, г-да народни представители и представителки, вчера се подхвърли мисълта, че се е отворила война на адвокатурата, че воюваме срещу адвокатите. До известна степен има известен сми-съл това. В миналото ние знаем как се проявя адвокатурата. Бла-годарение на това, че професията е свободна, тя излъчи своите представители. Те бяха начело на управлението. Тук е правникът д-р Радославов, д-р Тончев, Сава Иванчев; тук е Тодор Тодоров, тук е Константин Стоилов, тук е Мушанов, тук е Малинов. Тук са, ако щете, и професорите Диков, кръволокът Цанков и т. н.

Министър Ради Найденов: Дочо Христов.

Тачо Даскалов (к): И Дочо Христов. — И всичките те причи-ниха три катастрофи на българския народ. Имам се пред вид и онзи похвати, онзи маниери, с които една част — отделяме тази част от останалите, добре направи колегата Атанас Минков — на-истина накараха българския народ да ги мрази, да ги счита за кадем хирсези, за разбойници. Тъмни и мрачни сделки се сключваха за сметка на адвокатурата.

Нещо повече. Ние виждаме и след 9 септември някои адвокати да излизат орещу българския народ. Излязоха разни руневци и пр. и пр., които се наредиха зад мрачната противобългарска кауза на Пастухов. Същите като кезап се мъчеха да разяждат съзнанието на българския народ, когато той се устреми по своя исторически път. И още продължават да вършат тази работа. Очевидно такива представители на професията българският народ не може да ги обича. С право той ги мрази.

Но заедно с туй аз съм длъжен да подчертая и достойно изпъл-нения дълг от цяла плеада правници, които добре се отчетоха към българския народ, към българската прогресивна история. Аз ще ви кажа известните жертви, които даде тази професия в лицето на Борис х. Сотиров, Васил Мулетаров, Александър Атанасов от Русе, Коста Петров, Станке Димитров от Дупница, Шипков, Попов, Те-ню Стоянов, Петко Енев, Аврам Яков, Димитър Грънчаров, Ни-колай Петрини, Петър Янев. Това са скъпи жертви, станали светци, които професията даде — прогресивна хора. С тях ние се гордеем.

През тежкия период на борбите адвокатската професия намери своите представители, които се бореа, бяха по заданието, бяха из-затворите, бяха в концлагерите. И затуй в известен смисъл о из-вестна уговорка аз не съм съгласен с мнението на Чезаре Лом-брозо. Не може в една чутура всички да ги поставим и да ги сгру-хаме, да ги отречем.

Ние днес и в този Парламент можем да подчертаем, че има хора, които съчетават своето социал-политическо гледище, своето идейно-политическо гледище със своята практика. Ние се гордеем, че тук от тази страна (Социалистическото) нито един адвокат не отиде да защитава черноросаджийски дела или конфискационни дела, а от

там (Социалистическата) си вземаха домашни отпуски и се нареждаха на адвокатските банки да защитават черноросаджийски, конфиска-ционни дела и т. н. Когато се опря на материалното, те капитули-раха, те не можаха да съчетаат личната си практика със своите убеждения. А се наричат демократи; някои от тях дори социалисти се наричат. Аз съм в състояние в този момент да взема документи горе от канцеларията на Събраниято: „Дайте ми 5-дневен отпуск по домашни причини“, а в същото време да ви представя и удостове-рение от съответния съд, че той се е явил по черноросаджийско дело, като пренебрегвал своята обществена функция тук. Народът го праща да законодателствува, да твори нова държава, а той се отдава повече на частната си практика. Ето това е истината.

Яни Янев (з): Копринков оня ден отиде да защитава сина на Търпанов, разбойник, организатор на банда.

Тодор Тихолов (с): Социалисти или лулчевисти?

Тачо Даскалов (к): Социалисти се наричат.

Яни Янев (з): Копринков пита къде е бил.

Един от мнозинството: Търпанов къде е?

Тачо Даскалов (к): Същата история.

Иван Копринков (сЛ): Този, когото защитавах, вашият съд го оправда.

Яни Янев (з): Защо се е явил защитник като тебе.

Иван Копринков (сЛ): Съдът издаде оправдателна присъда за Иван Търпанов.

Яни Янев (з): И все пак обществено остана престъпник.

Тачо Даскалов (к): И аз съм длъжен от името на нашата парла-ментарна група да заявя, че не се касае тук до една война, до едно преследване срещу адвокатите, а се касае за изчистим професията от това подозрение, в което тя е попаднала, да бъде на оная висота че действително адвокатът да дири материалната истина, да бъде в услуга на правосъдието при прилагането на законите, за тяхното правилно прилагане.

Нещо повече дори, когато законът стане практика, когато се оделотвори, вне ще видите, че и материалното съществуване на адвокатите ще бъде подобро. В буржоазно-капиталистическия свят работите така са поставени, че само една върхушка от адвока-тите, ще кажа, не най-способните — някои се лъжат, като мислят, че най-способните вземат големите дела, вземат големите хоно-рари — чрез всевъзможни машиниции на властта, на държавния апарат, на разни стопански, финансови и пр. центри, богатееше за сметка на общото съсловие, което като мравки се трудееше и ра-ботеше.

Един адвокат, колкото и да е голям, не е резултат на своя личен труд. Тук имаме участието на цялата колегия, на всичко онова, което се казва правосъдие. Той е резултат, ако щете, и на дребните писари и чиновници в правосъдното ведомство. Всичко това е ко-лектив, един общ барабан, в който се обработва, тъй да се каже, самият адвокат.

Сега, при системата, която ни предлага министерът на право-съдието, която ни предлага правителството, ние ще имаме едно обезпечение за всички адвокати, особено пък за младите, за тези, които сегга почват работа. Те ще бъдат подкрепени обществено, те ще бъдат тачени, те ще бъдат уважавани. Цялото онова подозре-ние, онази кора, която покриваше дейността на адвоката, се къса, отпада.

Следователно не става дума за една война, а става дума за едно издигане престижа на този институт. А без този институт очевидно нашата република не може да мине. Въобще обществото не може да мине без този институт. Докато имаме човешко общество, докато имаме правоотношения, ще имаме хора, които да уреждат тези пра-воотношения, правилно да ги тълкуват, правилно да ги прилагат.

Но пак отясно се направиха никакви възражения. Аз искам накратко да се спра върху тези възражения.

Най-напред имаме една хитра маневра от страна на Братков: „Ние, казва, по принцип сме съгласни с адвокатските колективи, но ако стане това, това, това, това“, и изреди най-важните постано-вления на законопроекта, изтърбуни ги, изпразни го от съдържание. И след това човекът бил съгласен по принцип! Така той прилича на онази мащеха, която нахранила детето с попарка и извъртала опаш-ката на лъжницата, та му извадила очите. Туй цели той. Не бива, казва, порали слабост на някои адвокати, да бием цялата адвокатска професия. По този въпрос аз вече казах, че не се бие цялата адвокат-ска професия. Тя трябва да се издигне. Срамота е например това, на тъмно да стават сделките, да се урежда на тъмно, на ухото хоно-рарът, да се правят обещания, които често пъти не се събдват в хода на процеса. Това е недостойно, недостойно за един адвокат. А сега, при дневна светлина, при обществен контрол, при контрола дори и на министерството чрез неговия инспекторат, ние имаме уреждане на въпроса за хонорара.

След това възражава се, че се късала личната връзка между за-щитника и клиента. Въпросът за доверието, което е важен момент при отношенията между клиента и защитника, тоже бил компро-метиран. Това е да бъдеш недобросъвестен, свършено криво да прочетеш законопроекта, да го четеш тъй, както дволът чете зван-гелието. В чл. 35 се казва, че клиентът може по свой избор да си

определи защитника, стига само едно по-голямо процентно възна-
граждение да се отдели за това било в касата на колектива, било
за самия защитник. Значи, т-зи лична връзка не се къса. Туй пре-
имущество, което е съществувало досега, си остава. То е подчер-
тано в чл. 35, и нямаме никакво основание да се плашим, нямаме
никакво основание да твърдим обратното.

Секретарят на адвокатския колектив ставал фактор, по свойски
можел, според Братков, да разрешава на кого какво дело да се
дава. И много е възможно, казва, пак партийно някак си да се по-
стъпва: на „нашите“ да даваме повече дела, те да бъдат облагодетел-
ствувани, а тези, които стоят така по-настрана, да не им се да-
ват никакви дела. Изпуска се из пред вид, че в края на краищата
самият секретар е един орган на колектива, той се контролира от
този колектив и че в законопроекта има член, в който се предвижда,
че когато секретарят не добре си изпълнява своята длъжност, може
да бъде сменяван. Пълна гаранция имаме в това отношение.

След това се говори за туй, че имало някаква уравниловка,
която на практика няма да може да се осъществи. Никой не е за
уравниловка. И няма да може да се постигне, казва. Хората са с
различни способности, различни дарования, различна енергия дори,
ако щете.

Тук вече, щом като се дава възможност на отделни лица да до-
говарят по свой начин, по свой избор с този или онези адвокат, ще
може да се поощрява самата адвокатура към самоусъвършенству-
ване. Касае се въпросът за хонорара, касае се най-сетне и за едно
повишаване на квалификацията, на знанията, на способностите и пр.
на самия адвокат. И тук ще се получат най-разнообразни форми,
тук ще се получи и съревнованието, тук ще се получи не уравнилов-
ка, а онова, което става действително в живота. Ние наблюдаваме
такова сцени днес в живота: след като един работник
надхвърли нормата на производството, колкото повече я над-
хвърли, толкова повече бива награждаван. Ето защо няма опасност
от уравниловка. Не може много надареният, енергичен и способен
правник да го приравним с онези, който е по-малко способен, по-малко
енергичен. Такова нещо няма нито в законопроекта, нито в мотивите
към него.

Но има един въпрос, който направя впечатление на всички ни.
Това е въпросът за проявената фашистка дейност и реставраторски
намерения. Тук вече г-н Братков изгуба здраво, изказа цялата си при-
рода, показва, че нищо ново не е научил след толкова много събития,
след толкова много факти, които се наизаха в нашия обществен жи-
вот. Защо да туряме само „фашистка и реставраторска дейност“!
Иска да се подчертае „груба фашистка дейност“, защото другият
термин не може да бъде конкретизиран, не може да се сложи в него
конкретно съдържание.

Един от мнозинството: Мека фашистка дейност!

Тачо Даскалов (к): Според мене фашистката дейност и грубата
и по-неглубоката лесно подлежат на схващане. Българският народ в
това отношение няма да се измами. Той зае една хубава и добра
мушка. Той си каза думата и в Народния съд, и като се намеси в ма-
са други мероприятия на правителството. Но има една друга деятел-
ност, тъжката фашистка дейност, завързана с копринени конци.
Към нея трябва да бъдем много бдителни, защото тя се проявява
под различни форми било в парламента, било в учрежденията, било в
училищата, в живота и пр.

Българският народ вече си е казал своята дума. Той се кръсти в
пламъците на борбата. Той даде жертви и има нюх към фашистката
дейтелност. Нека да бъдат спокойни г-н Братков и неговите прия-
тели, българският народ няма да се излъже по този въпрос. С кол-
ното тънка коприна да бъде завързана тази фашистка дейтелност,
ние ще я спипаме, ние ще я намерим и в мина дупка да се скрие, но
няма да допуснем да пусне своето семе, ще се борим до окончател-
ното и унищожение. (Ръкоплескания от мнозинството)

Аз искам да направя още едно възражение, а именно по въпроса
за властническия принцип, който така се носел в законопроекта, че
министърът на правосъдието ще праща своите инспектори, че съдии
и други могат да възлизат в разбирателство по редица въпроси относно
адвокатската колегия. Каква опасност има в това, че българската
народна държава ще прати своите представители в един институт?
Няма опасност. Опасност ще има налице само тогава, когато не се
прашат добросъвестни съдии и прокурори, а се пращат изтънчени
фашисти: за които стана дума. Туй че и това възражение отпада.

В края на краищата ще трябва да кажа, че действително ад-
вокатските колективи отговарят на една напълно нужна възраст профес-
ията. Трябва да споделя впечатленията си с вас, г-жи и г-да народни
представители, че младите адвокати, онова, което съставлява гръбна-
ка на адвокатурата, с радост посреща този законопроект. Той ще от-
говори на една нужда. А като имаме пред вид и едно друго обстоя-
телство, като имаме пред вид, че в програмата на Отечествения фронт
е казано: да имаме бързо и евтино превъзпитаване, то чрез този ин-
ститут, чрез тази нова форма ние ще можем да реализираме и тази
точка от нашата програма.

Ние считаме, че вътре в колектива и малките адвокати, и младите
начални адвокати ще растат на принципа на солидарността, на прин-
ципа на размяната на мисли. Тези колективи ще бъдат истински шко-
ли, в които нашето правно съзнание ще расте в широк допир с народ-
ните маси. Тези колективи ще помагат на народа наистина да намери
разрешение на онези правни въпроси, на онези спорове, които го ин-
тересуват. Ние ще трябва да се движим към такова правосъдие, ка-
квото народът желае. А отлавял чрез своите резолюции, чрез своята
борба той ни е казал какво правосъдие желае. В дъното на това пра-
восъдие ще легне и справедливостта, и чистотата и така българският
народ в правния си живот ще бъде съвършено спокоен.

От името на парламентарната група на Работническата партия —
комунисти заявявам, че ние по принцип ще гласуваме законопроекта,
(Ръкоплескания от мнозинството)

Председателстващ Райко Дамянов: Има думата г-н министърът
на правосъдието.

Министър Радя Найденов: (От трибуната. Посрещнат с бурни ръ-
коплескания от мнозинството) Г-жи и г-да народни представители!
Нашите колеги народни представители от всички парламентарни
групи на Отечествения фронт вече доста изчерпиха въпроса по вне-
сения законопроект, по неговите мотиви, съображенията на прави-
телството, значението на законопроекта и отношението му както към
адвокатите, така и към цялата наша отечественофронтиска обще-
ственост.

Аз искам най-напред да кажа няколко думи срещу възраженията,
които се правят по внесенния законопроект. Те се правят от разни стра-
ни. Мене ми е много мъчно да кажа че те отчасти се правят от ад-
вокатите по субективни причини. На всички възражения, направени или
поради липса на достатъчно осведомяване, или по някои понятия
причини, аз имам да отговоря само така: Един единствен грях има
правителството с вънасянето на този законопроект, и той е този, че
ние искаме да имаме нова отечественофронтиска адвокатура. (Ръ-
коплескания от мнозинството)

С изграждането на новата държавна система на нашата Народна
република България се пристъпи и към уреждането на правния
ред в нашата страна, който да бъде в унисон с основните линии на
нашия обществен, политически, държавен и държавно-стопански
строй на отечественофронтиската власт, съобразен с общата поли-
тика на правителството за запазване националната ни независимост,
за запазване суверенитета на нашата държава и за стопанското прео-
бразяване и преуспяване на страната, за които цели е нужно постига-
не на пълно единство, обединяване и съотласване на усилията, спо-
собностите, ентузиазма и творческите сили на нацията на базата на
обществения интерес, на интереса на народа.

Както е известно, Отечественият фронт в своята програма пред-
вижда и уреждане, организиране на труда по такъв начин, че чрез
едно пълно стопанство да се извикат и привлечат в една органи-
зирана форма трудовите усилия на всички наши съсловия, и това да
стане на базата на взаимното сътрудничество по един цялостен план
и рационално използване на труда за постигане на поставените за-
дачи, както в управлението на държавата, така и в уреждане на сто-
панството.

Професионалното организиране у нас, като демократична дър-
жава, е свободно. Държавата, чрез държавните, общински-
те, обществените, кооперативните, частните и смесените предприя-
тия организира труда, по такъв начин, че да могат да се постиг-
нат най-добре тези задачи, отговарящи на съвременните условия,
възможности и нужди на народа.

Конституцията на нашата Народна република, която ние творим
на дело от 9 септември 1944 г., предвижда и урежда най-ясно, кон-
кретно всичката тази материя. Новите форми на управление, които
предвижда народната конституция, ще допринесат съществено за
постигането на тези задачи. Собствеността, производството, размяна-
та, трудът се организират така, че да отговарят на сегашната степен
на нараснали производствени възможности и отношения, които от-
говарят на обществената форма на нашата организирана държава.

Правосъдното дело трябва да бъде поставено в унисон с тази ця-
лостна система на народното правосъдие. То трябва да бъде преу-
строено в интерес на народа. Предстоят нови съдоустроителни ре-
форми чрез коренното изменение на закона за устройството на съди-
ищата, на закона за гражданското съдопроизводство и закона за
наказателното производство, на материалното законодателство. Ад-
вокатурата също така трябва да бъде преустроена. Тя трябва да бъде
преустроена по такъв начин, че, определяйки чрез закон правилно и
точно функциите, правата и задълженията на адвоката, да се уста-
нови и да се използва правната помощ на адвоката от държавните
учреждения, от организациите, от отделните лица, за осъществяване
на техните права и защитени от закона интереси, за да може да се
помогне на държавните органи за правилното приложение на закона
и за утвърдението на правния ред в нашата Народна република;
да се насочи и привлече трудът на адвоката към издигане и усъвър-
шенстване на правната наука; да се установят здрави, правилни
и реални връзки между адвоката и съда, между адвоката и клиента
и между клиента и съда; да се осигури защитата и да се оцени и
правилно заплати трудът на нашия правник — адвокат.

При изготвянето на законопроекта се вземат в съображение
основните принципи от обществено, от професионално, от държавно-
правно гледище. А те се състоят в това: както сме привлекли всички-
те наши трудови и други съсловия в общо сътрудничество на базата
на обществен интерес, така да привлечем и адвоката на служба
чрез удовлетворение на личния интерес, главно на базата на обще-
ствения интерес.

Второ, от гледище професионално да поставим адвокатурата на
такава висота, че да можем да защитим материалните, моралните и
професионалните интереси на адвоката.

Трето, от гледище на науката и на научно поставените задачи на
юриса при изграждане на новата система на нашата държава, да го
поощрим и потикнем към едно усъвършенстване на правната нау-
ка на базата на надпреварването на съревнованието, на премирването
и наградата на отличниците юристи в нашата страна.

Ние вземаме в съображение при изготвянето на този законо-
проект досегашния закон за адвокатите, закона за адвокатите на ня-
кои напреднали демократичски страни, наши приятели, намирайки се
с тях в съюзни и културни връзки. Ние вземаме в съображение на-

шите юридически, правни традиции, обичаите на народа, които съвкупно ще дадат общия материал за изготвянето на този законопроект.

Законопроектът е демократичен, той няма никакъв характер на ограничение правата на адвоката или на свързаните с адвокатската органи и страни. Аз трябва със съжаление да отбележа, че един от отечественофронтовските вестници, който стои най-близо до мене, озаглави законопроект за адвокатите така: „Ограничение на правата на адвокатите“. Това е една погрешка. Напротив, когато чрез закона за конфискация на имоти, придобити, да кажем, по незаконен начин, влязохме в известни отношения с известни индустриалци, търговци и други стопански категории, аз си спомням напътстванията на министър-председателя, др. Георги Димитров по повод на техните конгреси, по повод на техните делегации и искания. Той ни каза: „Кажете им, че ние чрез тези закони искаме да им помогнем, искаме да ги привлечем в сътрудничество на Отечествения фронт, че ние никога не желаем и няма да допуснем те да станат наши врагове.“

Ето, с този законопроект ние целим преди всичко това — да привлечем адвоката. А, както аналогията ни позволява, ние можем да кажем: да привлечем патриотичния, демократичния, народния адвокат в сътрудничество, затова защото е важна правната материя, важно е правосъдното дело, то е основа на всяко общество, на всяко общество. В сложния състав на новото общество, на неговите производни форми, където се създават редица сложни отношения, то се явява особено важен деликатен и необходим инструмент, апарат за разрешаване на поставените въпроси за задоволяване нуждите на държавните, обществените и частните организации.

И в този смисъл, уважаеми народни представители и народни представителки, ние можем да кажем от името на правителството: ние признаваме сътрудничеството на адвоката, ние извикваме най-добрите, пионерите на демокрацията, най-способните, най-народно-саможертвените, най-изпитаните, най-калените в обществената и професионална борба, най-високо издигнатите в научната област. Аз заявявам: ние на тях разчитаме, ние тях викаме, нека те да тръгнат напред нека да увлекат всички, които ще вървят по този път. И ние, уреждайки въпроса за адвокатите, създавайки закон за адвокатите, фактически не уреждаме един въпрос за отделни хора, за отделна група хора, затова защото, другари народни представители, нашето управление, нашата система, не е система на съсловно управление, управлението на Отечествения фронт е управление народно-демократично, то изхожда от самия народ. (Ръкоплескания от мнозинството) Защо е нужно с известна горчивина и аз, и вие да слушаме недоволства и възражения от някои адвокати, било лично от тяхно име, било от името на някои организации, в които те влизат, професионални или политически, и тези оплаквания и възражения да добиват една форма — знаете ли — не само на едно изразено недоволство, не само на една съпротива, не само на едно пророчуване за пропадането, за провалянето на закона, а и да го тълкуват, да го смятат като едно средство за унищожаване на адвокатурата, за наказване на адвоката, да смесват тук толкова различни елементи, колкото наистина са различни елементите, от които е съставена сегашната адвокатура, та да се дойде до извода, че ние сме целели с този закон да отнемем свободата на личността. Забележете това. И още други съображения има.

Аз казах, ние искаме да постигнем тези задачи: да подготвим добри юристи да привлечем патриотичните и демократичните сили на нашата адвокатура, да организираме колективния труд на адвоката, да изтикнем и осигурим самоконтролът на адвоката в адвокатските колегии, чрез самите адвокатски съвети да въведем чрез органите на министерството държавен контрол на работата на адвоката, като и в двата случая, участвайки и адвокати, и съдии, издигнем на една висота и съдиите, и адвокатите, да завържем тяхната дейност в тясна връзка, за да могат, взимайки общо обединили своите усилия, да вървят напред общо, заедно в осъществяване правните нужди на нашия народ и в уреждане правните форми на нашата държава.

Вие виждате колко злокачествено се явява онова подозрение и онова възражение у някои, в случая само у един — а в комисията и в частни разговори аз отзвона подслушах, че го имат и други: честолюбие на адвоката се нахвърлява, как него ще го съди съдия? Доста стара работа! Защо пък казват, не ни допуснете ние да съдим съдиите? Не, г-да народни представители, съдиите и адвокатите, макар и да имат различни функции, те работят на едно поле, под един покрив, на еднакво основание, с еднакви цели и задачи в интереса на Отечествения фронт и на народа в нашата страна. (Ръкоплескания от мнозинството) Нищо друго няма. И този, който продължава още да се оглежда в старото огледало като мома, той не може да види и да прогледа истинските намерения, смисъла и навременността на този законопроект.

И затова вие чувате, както и др. Тачо Даскалов каза най-накрай: ех, ние сме Братков, ха натагът, ха тука — понеже той е един добър юрист, хубаво говори, върно смята, че пресмята — но най-накрай тегли чертата и какво се получава? „Ама вие, казва, с този закон правите политика.“ Ами политика правим, г-не! Не дробим ние една реакционна западно-европейска попара, на която вие сте много свикнали да се гощавате. Ние правим политика на народа, правосъдна политика, в унисон с политиката по всичките сектори на нашия стопански, обществен и културен живот, в съгласие с този план за изготвяне на общите задачи, които нашият народ си е поставил специално с двегодишния и по-нататъшните стопански планове. (Бурни ръкоплескания от мнозинството) И прибавя той отгоре: ами не сме ли помислили за утре? Напротив, ние ще оставим вие да мислите за утре, а ние ще мислим завинаги, зазавинаги, за всякога. (Ръкоплескания от мнозинството) С нашите закони, които са още началото, с този законопроект за адвокатите, о утрешните закони, с всичките закони ние ще изградим величествената сграда на законодателството, на укрепил та наша система на Народната република на Отечествения фронт. И вие ще прогледате утре колко хубав ще изглежда чрез

очите на народа този закон, вгнезден, зацментирал в тази сграда, и как той ще задоволи, ще отговори, ще разреши маса задачи, които стоят натрупани поради това, че този въпрос отдавна още не е получил своето разрешение.

В този смисъл аз продължавам. Ние предвиждаме в този законопроект по-нататък да уредим правата и задълженията на адвоката, да осигурим чрез осигурителната каса старините и бъдещето на адвокатата. И най-после ние слагаме този въпрос така: от професионално гледище след като адвокатът може свободно да се организира в своя Адвокатски съюз, свободно и демократично, в рамките на закона, който ние внасяме, адвокатът ще може сам да разрешава своите съдбини. Ние поставяме винаги и отначало това правило: народът да държи в ръцете си своите съдбини. Като уреждаме въпроса за организирането на адвокатската работа чрез този законопроект, както и чрез адвокатските съвети като организации на районите по съдебни места в дисциплинарно отношение и по отношение на изграждането на вътрешната работа, на вътрешния ред в адвокатските колегии, ние, другари народни представители, даваме абсолютна, пълна демократична възможност на тези колегии, заключени в адвокатските съвети, да си избират свободно, с тайно пряко гласуване своите ръководства, да управляват свободно своя живот. Също и на колективите, които са уредени по линията на чисто професионалната работа — забележете — даваме абсолютно пълна свобода да разрешават домашно, автономно всичките въпроси, които са свързани с упражняването на професията.

Не искаме да отнемем повече от вашето време, но аз бих могъл да ви обърна внимание върху главата за колектива. И вие ще видите, че тя наистина съдържа тази страна. А подозренията започват да никнат, защото човек познава хората най-добре по себе си. Психологията на адвоката, казва г-н Братков, била такова нещо, че мъчно можели да го познаят хората, не можели да го разберат, езикът му не можел да се разбере, науката му била тайна, демеж адвокатът бил нещо като факир, чудо бил той! (Смях сред мнозинството)

А то не е така. Ние искаме чрез този закон, като стане адвокатът достъпен за народа, като бъдат открити тайните на неговата професия, като бъде открита тайната диаграма на неговата професия, той пряко и честно да служи на народа, да престане да бъде един вид един юридически сфинкс, да си крие занаята за да може, опирайки се на невежеството на масите, да оскъпява, да отдалечава и да извращава своята служба, да я прави често пъти от народна на противонародна.

Аз смятам, че адвокатската работа, така както е възлагана и по посегнатите закони и както тя по същество се възлага, се явява особено важна, защото — забележете — адвокатът във връзката си с клиента не само обяснява законите, не само им дава смисъл, не само учи клиента си как да схваща ролята на съда пред изгледа на спечелване или на загубване на делото, но той е призван да даде и отражение на цялата правна система, а, ако щете, да даде и оценка на режима, под който се движат и изпълняват законите. А тази функция мислите ли, че е лесна? Да си спомним от нашата практика, как може един адвокат да каже: „А, това не е закон! Събрали се комунистите — написали го. Слушай, аз имам един съдия, той не е комунист, ще видим“. Клиентът винаги се интересува какъв е съставът. Трябва ли да ви кажа тия примери от практиката? Казва: „Дай толкова пари и ще видим“.

Г-да народни представители! Ние искаме да отървем адвоката от тази неприятност. При връзката, която има той с клиента, тълкувайки и прилагайки закона, ние ще му помогнем чрез колективните усилия на влезлите в колектива адвокати той да може да разрешава всичките въпроси, които са поставени като обща, народна, социално-правна и чисто професионална задача на адвоката в отстояването на интересите на народа.

Възраженията, които се правят, се свеждат главно към няколко. Като изключим общите, необоснованите, о нищо неконкретизираните възражения на отвлечените врагове, че ние гоним адвоката, има и някои по-специални и по-конкретно формирани възражения по този законопроект. Аз ще кажа две минути за тях и ще прихващам.

Говорят против това, че в дисциплинария съд имало и съдии. Аз обясних защо — да не се бяга от държавния контрол. Смисълът на това възражение се състои в туй, че всички частници и личници в нашия живот, още недостатъчно прозрели новата система в нашето управление, смятат държавата за враг. Шом ще го контролира държавен орган, той счита, че това е властничество, потисничество и пр.

Аз вече обясних какъв е смисълът на сътрудничеството между адвоката и съдията, за да няма никакво подозрение, че ние чрез съдиите искаме да преследваме адвокатите. Ако искате да задоволите вашето любопитство, ще ви кажа, че когато ние изготвявахме законопроект, явиха се адвокати, пълномошници на адвокатски колегии, които ни заявиха: „Ама там, в тази комисия, която ще оценява кои адвокати могат да упражняват занаята и кои не, ние ви молим да не твърдите адвокати, не е удобно адвокат да квалифицира адвокат“. Разбирате ли, другари народни представители! Те така поставиха въпроса. И знаете ли, в продължение на толкова време в няколко комисии, които имаме — комисии от по 20, от по 30 човека — тия адвокати, представяйки наистина адвокатурата в София, поддържаха, и до днес поддържат това! Как да си обясним ние това: отказват да влизат в комисия, която ще каже кой адвокат може да остане и кой не може! Отказват, а искат да си останат да се съдят сам! Ами това, г-да адвокати, не е ли най-големият съд, в който вие ще се произнесете? Най-големият съд, в който вие ще се произнесете ще бъде този, който беше предвиден най-напред в законопроект, от трима адвокати и двама съдии, където вие адвокатите с болшинство ще кажете, кой адвокат отговаря на условията, и кой не отговаря. Не, това са локални интереси, не добре разбрани и немислени докрай съображения. Но те в общата форма, изградена в закона, ще се разберат,

Едно друго възражение, което се прави общо, и вчера се направих, то е по въпроса за колективите. Тук нямаме такова изказване, но чрез адвокатските колегии ние имаме различни предложения. Някои предлагат, колективите да останат свободни — един адвокат да влизат, а които не искат, да не влизат. Други правят предложение да има един единствен колектив, всички адвокати да влизат в един колектив. От това, което се каза досега по законопроекта, е ясно, че не може да се мине нито към една, нито към другата форма. Напротив, законопроекта правилно определя образуването на колективите.

Изказа се една боязнь вчера и от г-н Петър Братков, че ние тук сме били организирали колектива по такъв начин, че секретарят се явява един властически, всемогъщ елемент, който шия да си прави каквото си иска. Аз казах, че в организацията на колектива ние допускаме най-свободната форма. Адвокатите сами ще се събират, сами ще се оценяват, сами ще отлъчват секретаря си, сами ще бъдат в контакт с него. Те са едно цяло. Те не могат в никакъв случай още от първия ден да се отричат от себе си. Така може да смята човек, който мисли как е било, но никога не е помислил какво трябва да бъде. И затова, когато се прави това възражение за устройството на колективите, аз смятам, че ние правилно сме застанали.

Говори се, че в тази форма на колективите било се изгубвало доверие. Г-н Братков искаше по-друго нещо да каже — че секретарят служи като една ледена стена, която отделя клиента от адвоката и клиентът не може да си избере адвоката, на когото може да се довери. А знаейки нашата практика на отношенията на адвоката към клиента, ние сме сигурни, че адвокатите ще се подберат по такъв начин, че клиентите ще си отиват към тях и че колективът никога няма да бъде против самия колектив — да разделява клиента от адвоката, да пъди клиентите и да разстройва общата работа на адвокатурата, така както би помислил един враг. Аз мисля, че това съображение се обуславя с друго. То е, както казва народът и турчинът: „Джапа мапа“ — понеже сме против закона, дай да му търсим, каквото намерим!

Най-малко трудности колективът ще срещне в това направление, че ние сме дали възможност на адвокатите сами да устройват работите си вътре, сами да разпределят своето възникващо дело, сами да рекрутират своите клиенти, сами да намерят начин, по който ще влизат във връзка с тях, без за това да има контрол, без за това да ги съди съдия и без за това министърът на правосъдието да се меси. Напротив, когато се въстава срещу държавнически контрол — защо министерството щяло да се намеси — ако сравните нашия закон с други закони, вие ще видите, че ние съвършено малко намеса оставаме, и тя е само по оная връзка — да запазим съседството, единството, връзката със съда, да еднаквиваме работата, тъй като ние в много случаи ще даваме адвокати за съдии и съдиите ще бъдат утре адвокати. Тяхното дело е общо. Този контрол може да плаши само други хора.

Аз искам да привърша, като ви напомня за миналото, онова минало във Великото народно събрание на нещастно и неправилно представителство, когато можеше да се правят такива възражения и да се изказват опасения от закона, каквито се изказваха сега — че той бил допуснал да се командва и шияло да влезе не доверието, а произволът, като точно визират чл. 2, буква „ж“, с който шияло да се допусне недобросъвестност при подбора на адвокатите.

Аз ви припомням за една минутка миналото, другари народни представители, когато от онова място (Сочи банките на опозицията) винаги казваха така: тук ще стане игра, тук ще се прояви недобросъвестност. Същите качества, които те си носят, хвърляха ги насам.

Няма недобросъвестност, г-да! Ние, когато уреждаме в чл. 2 въпроса кой може да бъде адвокат, изброяваме всичките причини, по които, те може да бъде един адвокат в адвокатската колегия, спирайки се на буква „ж“ — за проявена фашистка или реставраторска дейност — се насочваме към това, което аз в общи думи в началото казах. То е именно: не е произволът, който ще настъпне тук, или недобросъвестността, от която се боят неоправените фашисти и реставратори. Не! Ние ще допуснем — и аз искам от името на правителството да го кажа — една друга мярка. Тя е: не да унищожаваме хората и да ги изгонваме от тяхната професия, а да ги събираме в работата им, като ги съберем в процеса на тяхната работа в рамките на новия свободен закон, ние ще изпитаме, и те сами ще изпитат, кои могат и кои не могат да работят.

Но до голяма степен и в този закон това изпитване е вече направено. Аз не бих хвърлил никъде упрек към отделни лица, към колегии и към адвокатите въобще, но аз бих само ги подсетил, че адвокат, който ще влезе в рамките на този закон да работи, още в първите дни ще трябва да се почувствува, че с него става нещо ново, че отгътр той трябва да се преобрази, че трябва да смъкне старото ръно и да се поогледа наново наоколо, за да види наистина колко му е отворен широк път и колко му е поставена нова задача при нови възможности да работи по други начини за осъществяване на светлото народно дело, правосъдно и друго, на Отечествения фронт.

В този смисъл, завършвайки така накратко, аз ви моля, г-да народни представители, както винаги ние добре сме се разбирали, както винаги ще се разбираме, както народът добре разбира, да спомогнете да гласувате този законопроект и измененията, които комисията в подробности ще внесе в него, и по този начин да уредим и да хвърлим в овършените работи на нашия днешен стопански план още едно голямо дело, а то е: да поставим, да привлечем и да организираме работата на адвокатите в устройството на нашата нова правна и обща държавна система така, че те да бъдат по-частливи, по-доволни, а народът да бъде вечно тям благодарен. (Ръкоплескания)

Председателстващ Райко Дамянов: Пристъпваме към гласуване на законопроекта на първо четене. Които от г-да народните представители са съгласни по принцип с законопроекта за адвокатите, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Пристъпваме към точка втора от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за българското поданство.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за българското поданство

Г-да народни представители! С указ № 33, от 13 юни 1947 г. („Държавен вестник“, брой 143 от 1947 г.) са лишени от българско поданство на основание чл. 21 от закона за българското поданство 43 лица, които в миналото са заемали длъжности в български легации в чужбина, които с действията си излагат българската държава и които, поканени да се завърнат в България, са отказали да сторят това. Уместно е, имуществата на тия лица и на техните съпрузи, находящи се в страната, да станат държавни.

Освен това налага се да се даде възможност да бъдат лишавани от българско поданство и онези лица, които незаконно напускат страната и спрямо които Министерският съвет намери за нужно да приложи същата мярка — лишаване от българско поданство. Имотите и на тия лица и на техните съпрузи ще следва да станат държавни.

Горното ще се постигне с предложения законопроект.

Като излагам горното, моля, г-да народни представители, да обсъдите законопроекта и, ако го одобрите, да го приемете и гласувате.

Гр. София, септември 1947 г.

Министър на правосъдието: Ради Найденов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за българското поданство

§ 1. В чл. 21, алинея първа, се добавя следното ново изречение:

„По същия ред могат да бъдат лишени от българско поданство и лицата, които са напуснали страната незаконно“.

§ 2. Член 46 се изменя така:

„Имотите на лиците от българско поданство и на техните съпрузи, съответно техните съпрузи, както и имотите, които тия лица биха придобили в бъдеще, стават държавни“.

Председателстващ Райко Дамянов: Няма записани оратори. Пристъпваме към гласуване. Които от г-да народните представители са съгласни да се приеме по принцип законопроектът за изменение и допълнение на закона за българското поданство, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Пристъпваме към точка трета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за допълнение на чл. 16 от закона за защита на народната власт.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на чл. 16 от закона за защита на народната власт

Г-да народни представители! По действащия закон за защита на народната власт не се предвижда наказание конфискация на имуществата на виновния дори и тогава, когато се касае за най-тежко престъпление. Това е една празнота в закона и една несъобразност, тъй като по други закони се предвижда такава санкция за по-маловажни и по-леки престъпления.

Тази празнота се попълва с предложения законопроект, който моля да обсъдите и гласувате.

Гр. София, 24 септември 1947 г.

Министър на правосъдието: Ради Найденов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за допълнение на чл. 16 от закона за защита на народната власт

Параграф единствен. Към чл. 16 се прибавя следната нова алинея трета.

„За престъпления по този закон, които се наказват със стрелътмичен затвор или с по-тежко наказание, съдът постановява и конфискация на части или на цялото имущество на виновния.“

Забележка: Имотите на лицата, които са осъдени на смърт по този закон до излизане в сила на горната разпоредба, стават държавни.

Алинеи трета и четвърта стават съответно алинеи четвърта и пета.

Председателстващ Райко Дамянов: Няма записани оратори. Пристъпваме към гласуването на законопроекта. Които от г-да народните представители приемат на първо четене законопроекта за допълнение на чл. 16 от закона за защита на народната власт, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство. Събранието приема.

Пристъпваме към точка четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за наказателното съдопроизводство.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за изменение и допълнение на закона за наказателното съдопроизводство

Г-да народни представители! По силата на сега действащите разпоредби в закона за наказателното съдопроизводство, подтълкуваният който се е отклонил от съдебното дирене, трябва да бъде призован чрез „Държавен вестник“. Постановената срещу него присъда също така следва да бъде обнародвана в „Държавен вестник“. Тези публикации на практики не дават никакви резултати и в почти всички случаи са явяват една обременителна и излишна формалност за съдебните власти и администрацията. Поради това със съответното изменение на членове 196, 330-б и 330-в от закона проектът предвижда да се премахнат за в бъдеще тези обнародвания в „Държавен вестник“.

Според правилата на бързите производства по наказателните дела, мярката за неотклонение за деянията, които се наказват със строг тъмничен затвор или с по-тежко наказание, е задържане под стража.

Тази мярка е неоправдана в случаите, когато лицата са извършили някое от тях деяния, преди да са навършили 21 годишна възраст. Същата мярка за неотклонение се явява неоправдана по отношение на кражбите по членове 313 и 315 от наказателния закон и за деянията по членове 421 и 431 от същия закон, за които наказанията не са особено тежки. Освен това, лицата, които са извършили престъпление преди 9 септември 1944 г., се ползват от закона за освобождаване от изтърпяване наказания за деяния, извършени до 9 септември 1944 г. Във всички случаи при които съдилищата биха наложили наказание до три години строг тъмничен затвор за деяния, извършени преди тази дата, наказанието няма да се изтърпява. А това са най-често престъпленията, за които законът предвижда наказание не по-тежко от 5 години строг тъмничен затвор. Поради това задържането под стража, като предварителна мярка за неотклонение и за тия случаи, се явява като една несъобразност.

Това налага да се даде възможност на съдилищата да определят и по-леки мерки за неотклонение за извършителите в казаните случаи. Като излагам това, моля, г-да народни представители, да обсъдите предложението законопроект и, ако го одобрите, да го приемете и гласувате.

Гр. София, 3 октомври 1947 г.

Министър на правосъдието: Ради Найденов

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение и допълнение на закона за наказателното съдопроизводство

§ 1. Чл. 196 се изменя така:

„Когато обвиняемият не бъде намерен, съдията-следовател нарежда за издирването му чрез административните власти и продължава следствието.“

§ 2. В алинея първа на чл. 330-б думите: „публикува в „Държавен вестник“ и“ се заличават.

§ 3. Алинея втора на чл. 330-в се изменя така: „Гражданският ищец обаче може в първия случай да иска да му се издаде изпълнителен лист по присъдения му граждански иск. В случай че присъдата бъде обжалвана, изпълнението на така издадения изпълнителен лист се спира.“

§ 4. Към чл. 651 се прибавя следната нова алинея:

„Спрямо лица, които при извършване на деянието не са навършили 21-годишна възраст, както и за обвиняемите по членове 313, 315, 421 и 431 от наказателния закон, а така също и за всички престъпления, извършени до 9 септември 1944 г., за които е предвидено наказание не повече от пет години строг тъмничен затвор, тази мярка може да бъде и по-лека.“

Председателстващ Райко Дамянов: Няма записани оратори. Пристъпваме към гласуване законопроекта на първо четене. Които от г-да народните представители приемат на първо четене законопроекта за изменение и допълнение на закона за наказателното съдопроизводство, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Пристъпваме към точка пета от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за разрешаване на Русенското градско общинско управление да сключи заем от Института за обществено осигуряване в размер на 100.000.000 лв. за строеж на работнически жилища.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„МОТИВИ

към законопроекта за разрешаване на Русенското градско общинско управление да сключи заем от Института за обществено осигуряване в размер на 100.000.000 лв. за строеж на работнически жилища

Г-да народни представители! На основание чл. 41 от правилника за плащане средствата на осигуровките при Института за обществено осигуряване, същият отпуски заеми за строеж на жилища за работници и за бездомни и социално слаби граждани.

До днес твърде малко грижи са полагани за осигуряване хигиенни и удобни жилища за вземното индустриално и занаятчийско работничество. Работниците живеят при мизерни условия, далеч от индустриалните предприятия и често пъти са принудени да намират

подслон в съседни на индустриалния център села. Тези обстоятелства се отразяват твърде зле на здравето на работниците, а от друга страна същите обстоятелства са пречка за вербуване на постоянен кадър от квалифицирана работна ръка, здраво свързана с индустриалните предприятия.

Русенската община, приемайки предложението на Института за обществено осигуряване да кредитира построяването на едно модерно работническо селище в гр. Русе и схващайки огромното значение на този строеж за самите работници и косвено за индустриалното производство в града, е решила, макар и не с бюджетни средства, да започне още този строителен сезон осъществяването му. Обектът е заплануван в двегодишния стопански план.

Водими от съображения, че с построяване на работнически жилища ще се подобри социалният бит на тази категория граждани и считайки, че, влагайки свободните средства на осигуровките в подобен обект, институтът насочва най-правилно пласментната си политика — управителният му съвет разреша заема.

Моля, представеният законопроект да бъде одобрен от вас.

Министър на социалната политика: Здравко Митовски

ЗАКОНОПРОЕКТ

за разрешаване на Русенското градско общинско управление да сключи заем от Института за обществено осигуряване за строеж на работнически жилища в размер на 100.000.000 лв.

Чл. 1. Разрешава се на Русенското градско общинско управление да сключи заем в размер на 100.000.000 лв. от Института за обществено осигуряване — осигуровка „инвалидност, старост и смърт“, който да послужи за построяване на работнически жилища.

Чл. 2. Институтът за обществено осигуряване ще отпусна заема на части за извършени работи или доставени предмети за строеж на работническите жилища по предварително проведени и утвърдени привременни и окончателни ситуации и сключени договори, както и за извършени по стопански начин доставки срещу представени преписи от документи.

Чл. 3. Заемът се отпусна в форма на авансова текуща сметка при 5% годишна лихва и при 6-месечно отхвърляване. Реализирането на заема трябва да стане до 31. XII. 1949 г., когато ще се закрие текущата сметка.

Чл. 4. За изплатените суми по авансовата текуща сметка до 31. XII. 1949 г., заедно със съответните лихви, се съставя погасителен план при 5% годишна лихва и анюитети с падежи 30. VI и 30. XII, всяка година. Ако на съответните падежи анюитетите не бъдат внесени, същите ще се внасят с 5.5% годишна лихва, изчислявана от падежа на анюитета до окончателното внасяне на сумата на институтата.

Чл. 5. Срокът за погасяване на заема е 20 години, считан от 1. I. 1950 г.

Чл. 6. Ако след окончателното завършване на предприятието за което е дума в чл. 2 от този закон, остане нереализирана известна част от заема, то тя не се изплаща от Института за обществено осигуряване и заемът остава сключен само за реализираната му част.

Чл. 7. За гарантиране редовното погасяване на анюитетите и лихвите служат редовните приходи на общината от „ишлеме“. Приходите се внасят от Русенското градско общинско управление по текуща сметка на Б. з. к. банка, а изплащания по тази сметка стават само след предварително разрешение на Института за обществено осигуряване. Ако тези приходи не са достатъчни, те се допълват с бюджетни средства на Русенското градско общинско управление, което предвижда в бюджета си за следващата година необходимите суми.

Чл. 8. В случай че Русенското градско общинско управление би имало възможност да изплати заема си напълно преди срока, то в такъв случай ще изплати главницата и лихвата, съгласно с условията на този закон, само до деня на предсрочното изплащане.

Чл. 9. Институтът за обществено осигуряване си запазва правото на технически и финансов контрол на строежа.

Чл. 10. Разносните по сключването и изплащането на заема са за сметка на заемоскателя.

Председателстващ Райко Дамянов: Няма записани оратори. Пристъпваме към гласуване. Ония от г-да народните представители, които приемат на първо четене законопроекта за разрешаване на Русенското градско общинско управление да сключи заем от Института за обществено осигуряване за строеж на работнически жилища в размер на 100.000.000 лв., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Министър Ради Найденов: Моля, законопроектът да бъде гласуван, по спешност, на второ четене, тъй като трябва да строим.

Председателстващ Райко Дамянов: Има предложение от г-на министра на правосъдието, който замества г-на министра на социалната политика, законопроектът да бъде гласуван, по спешност, и на второ четене.

Ония г-да народни представители, които са съгласни с това предложение, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събрането приема.

Моля секретаря да докладва законопроекта.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете)

„ЗАКОН“

за разрешаване на Русенското градско общинско управление да сключи заем от Института за общественостно осигуряване за строеж на работнически жилища в размер на 100.000.000 лв.“

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с заглавието на законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 1)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 1 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 2)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 2 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 3)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 3 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 4)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 4 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 5)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 5 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 6)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 6 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Подпредседател: (п) РАЙКО ДАМЯНОВ

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 7)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 7 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 8)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 8 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 9)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 9 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Секретар Тодор Тихолов (с): (Чете чл. 10)

Председателстващ Райко Дамянов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 10 от законопроекта, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Дневният ред на днешното заседание е изчерпан.

За следващото заседание, което ще стане утре, четвъртък, 16 октомври, в 15 ч., председателството предлага следния дневен ред:

1. Първо четене на законопроекта за изменение и допълнение на закона за пощите, телеграфите и телефоните.
Второ четене на законопроектите:

2. За адвокатите.

3. За изменение и допълнение на закона за българското по-данство.

4. За допълнение на чл. 16 от закона за защита на народната власт.

5. За изменение и допълнение на закона за наказателното съ-допроизводство.

Г-д народните представители, които са съгласни с този дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Заседанието се закрива.

(Закрито в 17 ч. 55 м.)

Секретар: (п) ТОДОР ТИХОЛОВ

Началник на Стенографското отделение: (п) ТОДОР АНГЕЛИЕВ

*) За текста на членовете на законопроекта виж първото четене на стр. 679.